

## Szilágyi Szilvia Sisso FONTOS A TRANSZFORMÁLÁS...

interjú HORVÁTH CSABÁVAL

*A Közép-Európa Táncszínház művészeti vezetői posztjáról a debreceni Csokonai Színházba ment. Az idén visszatért Budapestre, és a közben már működő Fortedanse nevű társulataival önálló színházat csinál. Nyáron Zsámbékon, Epidaurosban és Belfastban dolgozott. Egyre szélesebb körben keltenek figyelmet a színházról és táncról való elképzelései.*

Hogyan, kikből áll össze most a Fortedanse társulat?

• Blaskó Bori, Andrassy Máté, Földeáki Nóra, Krisztik Csaba és Kádas Jócó az állandó tagok, vannak visszatérő vendégek, meg új munkatársak is. Egy kis biztonság, egy kis rizikó, így építkezem. Van, hogy nem jön be az együttműködés valakivel.

Debrecenből örökölted a társulat egy részét, és te is eljöttél a Csokonai Színházból. Van összefüggés a kettő között?

• Azt hallottam vissza, hogy elvittem onnan a fiatal művészeket, de ez nem igaz. Nem érezték jól magukat, az együtt maradás viszont fontos volt nekik, én meg ettől függetlenül akartam eljönni onnan, mert nem kerültek repertoárra az előadásaim. Így jött az ötlet, hogy csináljunk együtt társulatot.

Hol folytatjátok a munkát?

• A Bakelit Multi Art Centerben bérelünk próbahelyet, és bemutatóhelynek marad a Trafó, de előbb-utóbb a Bakelitben is lesz lehetőségünk, ha elkészül a színházterem.

A nyarat a Zsámbéki Nyári Színházban kezdtétek a Passió című darabod felújításával. Mit jelent nektek a Zsámbéki bázis, és miért pont ezt a darabot poroltad le?

• Zsámbék jó hely, a műemlék katonai bázisnak elkészítő adottságai vannak, sajnos kihasználatlanul is. Szerettem volna állandó nyári munkának, és volt is róla szó, hogy mi ott rezidens társulat legyünk, de nem tudom, milyen állapotok lesznek. Örülök, hogy felújíthattuk a Passiót, immár Evangélium címmel, az új társulattal, és szeretném, ha repertoárdarab maradhatna. Három hetet próbáltunk, igen kevés pénzünk volt rá, és azért volt fontos nekem, mert az új társulatban a legtöbben nem táncosok és szerettem volna bebizonyítani, hogy tudok velük nyitni valami felé.

Mi felé?

• A műfaj felé, amit szeretnek újabban fizikai színháznak nevezni. Amely a fizikai és a verbális képességeket egyaránt használja, de én egyszerűen csak színháznak hívom. Nyáron Vasziljev darabját koreografáltad Görögországban, Epidaurosban. Kis lépés az emberiségnek, de nagy lépés a magyar koreográfusoknak.

• Debrecen után elhatároztam, hogy soha többé nem leszek alkalmazott koreográfus, és utána jött a felkérés, majd a munka, ami koronája lett a fogadalmamnak.

Bonyolult a Vasziljevvel való együttműködés, határozott feladatokat ad, de értékeli az alkotó munkát, és közben szabadságot ad. Nagyon sokat tanultam, de pokoli két és fél hónapnak mondanám azt az időt a görög színészek mentális állapota miatt. Főleg a tizennyolc fős női kart kellett koreografálnom, akik furcsa mód egyszerre táncoltak, beszéltek és énekeltek Vasziljev koncepciója alapján. Görögországban nincsenek állandó színtársulatok, illetve nagyon kevés, erre a darabra verbuválták a színészeket.

Azért volt velük nehéz, azon kívül, hogy össze kellett szokniuk, mert nem kaptunk visszajelzéseket tőlük, egyszerűen végrehajtották, amit mondtunk, nem született meg velük a párbeszéd. Szerintem Vasziljev sem volt elégedett az előadással, viszont élmény volt látni egy hatvanhat éves zsenit minden állapotában, az esendőségével, a kegyetlenségével, a határozottságával, nézni, hogy áll lábra egy-egy összeomlás után, mert ez a munka neki is nehéz volt. A kétezeröttszáz éves epidauroszi színházban eredendően van az emberben valami félelem a hely szelleme miatt. A színházi guruval való munkában minden irányból megkérdőjelezhettem magam, hogy vajon jó-e, amit csinálok.

Az öregnek egyébként van egy fantasztikus munkamódszere. Eleinte mindent megtesz azért, hogy porig rombolja a színész személyiségét, és aztán újra építi azt, nagyon kemény munkával, aztán, ha lát új művészi értéket a színész alakításában, azt beépíti a saját nyelvébe, transzformál oda-vissza, az ő darabról való elképzelése is hat a színészre, és a színész szerepformálása is hat rá, meg a darabra is. Több szinten végezteti a munkát, koreográfusi, verbális, meg zenei szinten is, egész műhely van körülötte, és ebben nagyon sok lehetőség van.

Neked milyenek a Fortedanse-szal a munkamódszereid?

• Nem kell, hogy a táncosnak, vagy a színésznek elképzelése legyen a darabról, viszont legyen kreativitása. A jelenlegi csapat tagjai szellemileg nagyon kreatívak, és ez azért jó, mert nekem is nagyon fontos a transzformálás, az alkotás közbeni párbeszéd a fiatalokkal.

Most jöttél haza Belfastból, ahol egy egészen érdekes projektben vettél részt.

• A Nemzetközi Komputerzenei Konferencián (ICMC) a Sonic Arts Research Centerben adtam elő a Szigetvári Andreával készített, Swinging Door című szólót. Zenei frekvenciakeltés a meghatározása. Meghívtak minket, és egyébként ez a szóló is a Fortedanse repertoárba tartozik. Érdekes, új technika, a mozdulataimmal irányítom az elektronikus zenét.

A zenének van egy partitúrája, amit be kell tartani, mint amikor a zenész a kottából ad elő, de a mozdulatokat magam formálom meg hozzá, és ez olyan érzés, mintha az ember zenét kreálna a mozdulatain keresztül. Februárra készítettünk belőle egy dramatiszálta verziót, és bemutatjuk a Trafóban.

Régi mániád a táncszínpadon az, hogy a zene szülje meg a mozdulatokat, akkor ez most pont az ellenkezője.

• Szigetvári Andrea találta ki ez utóbbit, de jó terepre talált az ötlete nálam. Volt néhány tudományos népszerűsítő előadásunk a Trafóban, és az BMC Fesztiválon a Mücsarnokban is előadtuk.

Kevés darabban táncolsz már, akkor ez ilyen szempontból is feldobja a Fortedanse-repertoárt.

• Még van a Dresch Mihállyal közösen készített Flamingó című szólóm is, amiben táncolok.

Hogyan kezditek az évadot?

• A Trafóban felújítom a Kalevalát, és szervezés alatt van egy finnországi turné is a darabbal, október végén pedig Bukarestben játszunk az Európai Színházi Unió Fesztiválján.

